

Пам'ятайте
про
Україну!СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИКSVOBODA
UKRAINIAN DAILYРедакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

PIK XCI. Ч. 143. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК, СУБОТА, 28-го ЛИПНЯ 1984

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 28, 1984

No. 143. VOL. XCI.

КАНАДА ПРИЙМЕ
УКРАЇНЦІВ З ПОЛЬЩІ

Торонто. — Канадський уряд оголосив цього тижня, що дозволить 118 українцям, які втекли з Польщі до Австрії, імігрувати до Канади.

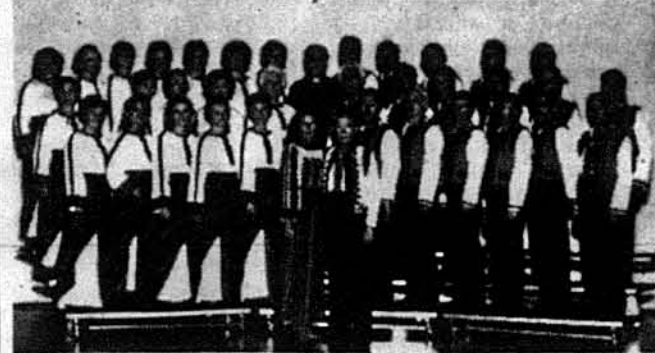
Українці, які їхали на проху до Риму, попросили політичного азилу в Австрії в четвер, 19-го липня. Канадські урядовці, які перепитували втікачів, що тепер перебувають в Трайскірхен біля Відня, сказали, що всі групи в віці від 18 до 29 хочуть імігрувати до Канади.

Богдан Микитюк, президент Канадсько-Української Іміграційної Служби (КУІС) подав до Відня, що його організація візьме відповідальність за оплату витрат переселення, як-що федеральний уряд не годиться опікуватися цією групою. Посол Джессі Фліс заявив, що приватне спонсорство не буде потрібне.

„Ми надіємося, що ми зможемо прийняти всіх українців під існуючим імміграційним квотами“, — сказав Дж. Фліс. Імігрантам, які приїжджають під урядовим спонсорством, уряд покриває кошти поселення в Канаді. Дж. Фліс додав, що канадський уряд буде переглядати їхні аплікації ще цього місяця.

Одначе, крім цієї великої групи, що перебуває коло 40 українських втікачів із Східної Європи у перехідних таборах Австрії й Східної Німеччини. Кошти пов'язані із спонсорством є дуже великі, приблизно 2,500 дол. на одну особу.

Щоб допомогти тим втікачам КУІС потребує фінансової підтримки української громади. Дотації слід пересилати на адресу: Canadian Ukrainian Immigrant Aid Society, 120 Runnymede Rd., Toronto, Ont. M6S 2Y3.

УКРАЇНЦІ КОНЦЕРТУВАТИМУТЬ ПІД
ЧАС ВІДКРИТТЯ ОЛІМПІАДИ

Хор „Кобзар“ з диригентом В. Божиком.

Лос Анджелес (С. Шумський, тел.). — У суботу, 28-го липня, під час офіційного відкриття XXIII Олімпійських Ігор біля Колісею, тобто головного стадіону Ігор, відбудеться міжнародний фестиваль музики, пісні і танку, в якому також виступлять українські танцювальні групи цього міста.

Українську групу репрезентуватимуть мішаний хор „Кобзар“ під батуту Володимира Божика, український танцювальний ансамбль „Явір“ під мистецтвом керівництвом Романа Хіча і козацький танцювальний ансамбль „Туман“ під керівництвом Гастона Монтеро (сина відомого хо-

рогеографа Надії Прокопій). Ці ансамблі виступатимуть також в інших днях під час Олімпіади.

У Лос Анджелесі вже працює Українське Інформаційне Бюро „В-ва „Смолоскип“, яке заповило першу пресову конференцію на четвер, 2-го серпня.

До цього міста вже з'їхалися всі дружини, приблизно 7,500 атлетів, які репрезентують 142 країни світу.

В американській дружині поки що скотактовано двоє змагальців українського роду: Арон Крицький, з Віснїна, Ва. (підшування титарів) і Марко Іванюк з Кольорадо Спрінгс, Кольорадо (хід на 50 км.).

В ПОЛЬЩІ ВИПУСКАЮТЬ
В'ЯЗНІВ З ТЮРЕМ

Варшава, Польща. — Польське агентство ПАП інформує, що в останньому тижні польський уряд звільнив 3,561 в'язнів із слідчих тюрем і що 7,400 інших в'язнів дістали зменшення присудів або звільнені цілком.

Варшавські власті також подали, що між тими звільненими в'язнями було 200 політичних в'язнів, додані, що небагато звільнені будуть шість провідників „Солідарності“, а саме Анджей Розпільховський, Северин Яворський, Гжегож Палка, Марія Юрчик, Кароль Модзелевський і Ян Рулевський.

Тих 35,000 в'язнів, які кваліфікуються на звільнення, становлять понад 40 відсотків всіх в'язнів в польських тюрмах. Варшавські власті є далі задоволені і є під враженням, що багато з амnestованих в'язнів можуть повернутися до своїх попередніх „злочинів“. Це відноситься до членів і прихильників „Солідарності“, хоч тих останніх уряд не вважає політичними в'язнями. Багато з тих останніх арештовано за здирання зі стін урядових оголошень, знищення комуністичних прапорів, тощо.

Польські власті не зарегували ще досі на заяву президента Рональда Регена що Америка бере до уваги знесення економічних санкцій наложених на Польщу після впровадження надзвичайного стану в Польщі ген. Войцехом Ярузельським в 1981 році.

АФГАНСЬКІ ПОВСТАНЦІ
ДОМАГАЮТЬСЯ БІЛЬШОЇ
ДОПОМОГИ ВІД ЗАХОДУ

Нью Йорк. — До Америки прибув на короткий час д-р Шах Рух Гран, заступник командира афганської революційної групи Мухадден, дав обширне інтерв'ю

про протисовєтську боротьбу партизанів в Афганістані.

Д-р Гран заявив, що совети знищили збройний опір в Афганістані (1956) і Чехо-Словаччини (1968) протягом кількох тижнів чи місяців, тоді коли в Афганістані вони не можуть знищити спротиву афганських патріотів на протязі чотирьох років.

Советське командування, яке розпоряджалося 105,000 військом та масою танків, літаків і гелікоптерів, мусить дуже часто міняти свою тактику супроти афганських повстанців. Причиною того є гористий терен Афганістану і мобільність афганських повстанців. Першою советською тактикою був ряд звичайних фронтальних офензив в гори. В тих рейдах совети понесли величезні втрати в людях. Тактика вживання важких танків також не дала бажаних успіхів, бо операції танками у стрімких горах є дуже обмежені.

Тепер совети вживають велике число літаків-бомбовиків, які дають совєтам більшу рухомість, але вони не є в силі знищити повстанців, які мають великі природні сховища. Однак, їм бракує протилежної артилерії, в чому їм лежить слабкість повстанського руху під цю пору.

Д-р Гран закликав західні країни до більш конкретної допомоги, особливо до постави протилежної артилерії, протилежних ракет і таких речей, як теплий одяг, взуття, ліки та комунікаційне приладдя.

НА ОЛІМПІАДІ КЛАДУТЬ
НАГОЛОС НА БЕЗПЕКУ

Лос Анджелес. — В південній Каліфорнії, починаючи від середи, 24-го липня, почали патрулювати, в зв'язку з початком Олімпіади тисячі поліціянтів, що вживають коні, гелікоптери і навіть невеликі дирижаблі „Гудіп“, охороняючи цю територію від потенційних терористів і навіть кишенькових злодіїв.

Для безпечності спортовців вживаються найбільші охоронні сили в історії Америки, що включатимуть відділи ФБІ, і тисячі охоронників в цивільному одязі, що будуть служити „очима і вухами“ для поліції. Такими „очима“ будуть і дирижаблі, що будуть блимати попередження про небезпеку охоронникам на землі, виконуючи роль обсерваторійних платформ. Дирижаблі, які летять з малою швидкістю мають ту перевагу, що залога на них матиме можливість докладніше оглядати територію, де відбу-

ватимуться Олімпійські Ігри.

Крім охорони спортовців, поліція вживає також запобіжні заходи, для безпечності глядачів-туристів, але доразжусь туристам також охороняти себе самих. Брошури з порадою, як запобігти злочинам в шести мовах є для послуг туристів в готелях, агентствах подорожі і на летищах.

Базуючись на попередніх досвідах з інших міст, де відбувалися Олімпійські Ігри, поліція сподівається, внаслідок зменшення злочинів. В Монтреалі, наприклад, під час Олімпіади в 1976 році злочинність зменшилася на 20 відсотків.

Понад 12,000 поліціянтів будуть патрулювати вулиці Лос Анджелесу під час Ігор від 28-го липня до 12-го серпня, а крім того, ще тисячі поліціянтів в сусідніх містах. Для забезпечення від терористів призначені фонди на загальну суму 500 мільйонів доларів.

У СВІТІ

ДО КАІРА, СТОЛИЦІ ЄГИПТУ, прибув князь Люїз Наполеон, 70-річний нащадок Наполеона Бонапарте, для нагляду витягування командного корабля „Орієнт“, на якому був головний штаб (французького) імператора і якого затопили англійські воєнні кораблі біля порту Александрія в 1798 році. Цей корабель був одним з чотирьох французьких воєнних кораблів, затоплених англійською військовою флотом під час битви за ріку Ніль.

ЕСПАНСЬКИЙ УРЯД ВИГНАВ ІРАНСЬКОГО культурного і пресового атеше при іранській амбасаді в Мадриді, Мохаммеда Джафар Нікіма, якому закинули еспанські зв'язок з іранськими терористами, що кинули бомбу під американську амбасаду в 1983 році. Йому доказали членство в іранській терористичній групі „Мученики іранської революції“, яка виконала ряд терористичних актів в Барселоні і Мадриді.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІНДІЇ ДІРА ГАНДІ видала заклики в індійському парламенті, визнаючи індусів і сікхів до замирення в Пунджабі і заявила, що індійська армія не вибереться з тої провінції, аж доки не буде замирення. Під час битви за Золоту святиню загинуло понад 1000 осіб. Вона закликала провідників обох сторін до згоди і порозуміння.

СОВЕТСЬКЕ ПРЕСОВЕ АГЕНСТВО ТАСС повідомило, що советський уряд „не вірить в добру волю“ Уряду ЗСА щодо переговорів про „замороження атомових зброєнь“ під час заповідної конференції СРСР і Америка у Відні у вересні н.р. ТАСС додало, що Америка була і далі є дволичною, бо „одне говорить, а друге робить“.

В АМЕРИЦІ

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Рональда Регена повідомила, у четвер, 25-го липня, що, бажачи поліпшити відносини зі Советським Союзом, Уряд скасував ембарго на комерційне риболовство советських кораблів в американських водах. Ембарго це ввів президент Джиммі Картер в січні 1980 року як санкцію за інвазію СРСР Афганістану в грудні 1979 року. Більшість введенних тоді Американськими санкціями проти Советського Союзу вже знято, хоч в Афганістані Москва ще далі тримає 100,000 свого війська. Державний департамент повідомив уряд СРСР в четвер, 26-го липня, що советським кораблям знову дозволено риболовство — приблизно 50,000 метричних тонн риби — в американських водах. Перед 1980 роком советські кораблі ловили приблизно 400,000 тонн риби річно.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ великою більшістю голосів затвердила законопроект про дозвіл релігійних зібрань у публічних школах перед чи після годин навчання, що вже раніше знайшов схвалення Сенату. За затвердженням цього проекту голосували 337, а проти — 77, таким чином законопроект цей отримав на 61 голос більше, ніж потрібно, бо в спеціальних процедурах вимагається для затвердження законопроектів підписи президентів Рональдові Регенові, ентзистичному проponentу дозволу релігійних зібрань у публічних школах. Згідно із законопроектом, всі релігійні зібрання мусять бути добровільними і заінцігованими самими учнями, без спонсорства школи чи вчителів, які можуть бути присутніми на цих зібраннях, але в них участі не брати. Дозвіл торкається також і політичних або філософських зібрань студентів.

СЕН. БАБ ДОЛ, РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ із Канзасу, який очолює фінансову комісію в Сенаті, заявив, що хоч президент Р. Реген не має планів збільшити податки в наступному році, проте, він припускає, що така можливість може статися. Хоч демократи закликають Президентів, що він, мовляв, з політичних причин, хибко інформую американських виборців у питаннях податків, сен. Дол вважає, що в своїй останній пресконференції у вівторок, 24-го липня, Президент висловився проти збільшення податків, але пояснив, що коли вичерпаються всі можливості і плани, які саме тепер обговорюються для зменшення дефіциту Уряду, то Президент не виключає потреби взяти до уваги структуру податків.

У НАСЛІДК ВИБУХУ на рафінерії нафти біля Чикаго, Іл., загинуло 13 людей, а 23-ох поранено, а деяких вважають пропалими без вісті. Припускають, що вибух був спричинений іскрою від зварювального котла. У рафінерії відбувся цілий ланцюг вибухів, які навіть на віддалі 35 миль від неї викликали враження землетрусу. Вогняний стовп піднісся на сотні метрів вгору. Пожежники з 30 районів змагалися з вогнем в умовах гарячої температури і задушливого чорного диму, тому лише за кількадесять годин вдалося їм опанувати пожежу.

ОРГАНІЗАЦІЇ ВІТАЮТЬ
УНСОЮЗ У ЙОГО 90-РІЧЧЯ

У серії привітів з нагоди 90-річчя УНСоюзу, що їх прислали різні організації і установи на руки головного представника д-ра Івана Фліса, винищу поміщено вибрані уривки з листів-привітань.

УКРАЇНСЬКА СВІТОВА КООПЕРАТИВНА РАДА

„За ввесь час — 90 років — Ваша установа зберігала ідеїні засади, свою мету, організаційну єдність і, що найважливіше, своє українське обличчя. З перспективи часу, показником успішності існування і праці цієї установи є збірний успіх її складових частин. УНСоюз сьогодні легітиміється не тільки капіталом членства, але також своєю чудовою оселею Союзівкою, поважними досягненнями пресових органів — „Свободи“, „Українського Тижневика“, „Веселки“ — допомогою молоді у формі курсів, стипендій, з'їздів, конференцій і їхніх зустрічей у спортових змаганнях. Все це доказує, що УНСоюз — це не тільки забезпечена організація, але організація, що поклала перші фундаменти під церковні, суспільні, професійні та наукові організації, як також під центрально-громадські представництва...“

Омелян Плешкевич

голова Української Світової Кооперативної Ради

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

„Український Народний Союз на протязі 90 літ, побіч економічної діяльності, провадив культурно-освітню працю, зокрема дбав про українську музичну культуру, щоб зберігати і плекати українську музику високої класи нашої спільноти на терені ЗСА і Канади...“

Наталія Котович

президент УМІ

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ

„Ми тішимся, що почин і праця наших лемків з-перед майже 100 років увінчалася успіхом, та що їхня ініціатива і почин довели до того, що УНСоюз нині є не тільки найстаршою, але й найбільшою українською установою у вільному світі.“

За тих 90 років свого існування, Український Народний Союз дуже багато прислуговувався для української справи не тільки в ЗСА та Канаді, але всюди там, де доходило його вільне слово у союзних виданнях...“

Марійка Дупляк

голова

УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО

„З нагоди відзначення 90-ліття багатогранної й надзвичайно корисної діяльності Українського Народного Союзу, цієї заоканської твердині українства, прощу прийняти найширші вітання від Президії. Управі й членства Українського Історичного Товариства і редакційної колегії „Українського Історика“ та побажання далішніх успіхів на благо українського народу і його визвольної справи...“

Любомир Винар

За Президію УІТ, голова

ІНСТИТУТ ДОСЛІДІВ ВОЛИНИ

„Може ми ще не вповні вміємо оцінювати діяльності своїх установ у вільному світі, і може не можемо цього зробити просто тому, що ми є частиною їх і не все можемо бачити й зважувати як слід; це може найкраще зробити посторонній глядач, або той, хто буде дивитися на все це з більш об'єктивного становища, з певної перспективи. Немає найменшого сумніву, що великий подвиг й належну оцінку буде викликати зокрема організація Український Народний Союз. Щодо нас, — ми вже споглядаємо на організацію УНС тільки похвальними й зичливими очима, бажасмо членству його й провідним органам всього найкращого, а зокрема почуття повного задоволення з виконаної доброї громадської праці.“

Шасті Вам Боже!”

д-р Сергій Радчук

голова ІДВ

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

„Від самого свого початку Український Народний Союз був багатогранною українсько-американською спільнотою і приятелем всіх тих, що розпочинали нове життя на американській землі як також головним оборонцем своїх земляків в Україні.“

Український Інститут Америки, який має багато подібних до УНС завдань, бажасмо йому далішніх успіхів у праці для спільного добра нашої спільноти і надіється на далішню співпрацю цих обох організацій...“

Володимир Назаревич

президент

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВЕТЕРАНИ

„Ваша місія служити своїм членам і відданість справі збереження нашої багатогранної української спадщини здобула Вам пошану і вдячність цілої української громади.“

З нагоди 90-річчя УНСоюзу Українсько-Американські Ветерани прилучуються до численних інших організацій, які оцінюють вклад УНС у ріст і розвиток вільних українців, де б вони не жили.“

Едвард Зетник

командант

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЛІГА ПА

„Справді ваша організація зробила багато для українців в тій країні і в шлому світі. Ми надіємося, що Ваша цінна праця буде проходити так само в майбутніх роках і буде служити для зміцнення української спільноти...“

д-р Гейл Е. Волощак

президент

Плянують Український вечір
в Айзенгавер парку

Іст Медов, Н.Й. — Український вечір тут в Айзенгавер парку відбудеться в суботу, 25-го серпня н.р. о год. 7:45.

В програмі беруть участь: Кобзарська школа „Гомін Степів“ керівник Юліан Китастий, танцювальний ансамбль „Скоморохи“, хореограф Рома Прийма-

Богачевська, та „Булава“ з Тороно, керівник Іван Голюк.

Вступ на цю програму є вільний. Проситися принести свої крісла.

Спонсорами етнічних вечорів є Європейсько-американський банк і департамент парків і розваги повіту Нассо.

В ЮГОСЛАВІЇ УКРАЇНЦІ ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ
ВЕЛИКОГО КОБЗАРА

Дюрдьов, Югославія (Н. Н.). — В неділю, 1-го липня, у відновлений залі Дому Культури в Дюрдьові, Югославія, відбувся концерт Культурно-Мистецького Згромадження „Тарас Шевченко“, яким відзначено роковини Великого Тараса.

В приємній атмосфері, при великому числі глядачів, члени КМЗ „Тарас Шевченко“ старалися висловити свою любов до рідної пісні, і до рідного танку, що їм дуже гарно вдалося. Про це засвідчили сильні оплески і овації публіки, яка була дуже приємно зворушена.

Концерт відкрила Оксана Тимко подавши коротку біографію Тараса Шевченка і значення його поезії для гноблених і його подолання народів. Всі зі зацікавленням слухали про життєвий шлях Шевченка і його боротьбу за права бідоного селянина.

Відтак почалась мистецька частина концерту. Дівоча співачка група відповідала пісню „Реве та стогне“. Ця пісня була неначе вступом до далішньої програми. Чергувалися співаки і танцюристи. Дівоча група виконала ще пісні: „Матка дівоче волава“, „Посіяла баба“, „Журавлі“. Слід від-

мітити, що група, яка складається з дівчат русинсько-української і сербської національності і нараховує 13 членів, старанно вивчали і виконали ці пісні. З огляду на їхні голосові можливості, група має нагоду розвинути в справді добрий ансамбль.

Дуже гарне враження залишили співачки Олена Тимко, яка відповідала пісню „Бодайся когут знуdiv“, і Єлена Рамач, яка разом з Оленою відповідала „Іванку, Іванку“. Участь в концерті взяла також Іванна Самборська, цюгорична краля фестивалю культури русинів і українців „Червона Троянда“, який відбувся в Руському Керестурі від 22-го до 24-го червня. Вона відповідала одну пісню.

Дуже вдалий був виступ фольклорних груп-танцюристів. Молодші групи були винагороджені довгими оплесками, а найстарша група показала серйозність своєї праці, виконавши „Опоришки Олексі Добуша“ і „Вінок танців з Верховини“.

В дуже приємній атмосфері першого липневого вечора закінчився концерт КМЗ „Тарас Шевченко“. Це мистецьке згромадження існує вже кілька десятиків

років і до своїх рядів збирає всіх аматорів-ентузістів, які мають бажання виявити свої мистецькі таланти в різноманітній програмі.

Слід підкреслити, що члени КМЗ в Дюрдьові є крім русинів-українців і представники сербського народу, які в Дюрдьові, на жаль, не мають свого згромадження, а хочуть допомогти своїм співгромадянам у збереженні їхніх традицій.

В КМЗ „Тарас Шевченко“ відчувається дух молоді, бо його членами є переважно учні початкової та середньої шкіл і студенти різних факультетів в недалекому Новому Саді, та сільська молодь і робітники, і цей дух молоді окрилює Згромадження.

Відсвяткувавши так роковини Тараса Шевченка свого патрона, Згромадження приготувало велику несподіванку своїм концертом для глядачів.

Сподіємося, що це довго КМЗ „Тарас Шевченко“ з Дюрдьова всезасягне глядачів по шлій Югославії, зберігаючи традиційні звичаї своїх прадідів, які прибули ще у XVIII столітті зі Закарпаття і що буде ще багато нагод вітати їх оплесками.

СВОБОДА

FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00, UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Провал „народного фронту” у Франції

Коли у 1970 році помер Шарль де Голь і в травні 1981 року програв вибори де-голіст Валері Жіскар Д'Естен, президентом Франції став соціал-демократ Франсуа Мitterан. Він включив до свого уряду чотирьох комуністів, які, проте, не мали великої ролі у 42-членному уряді. Все ж Мitterан, якого першим прем'єр-міністром був П'єр Морроу, знацінализував банки і деякі ділянки промислу по засадничій лінії комунізму — контролю держави над продукцією і розподілом, але водночас залишив незаторкненою вільну торгівлю.

У закордонній політиці Мitterан цілком розійшовся з комуністами, погодившись на встановлення в кількох країнах Західної Європи американських ракет на середню віддалу типу Першинга та не загався одверто критикувати Кремль за такі його ходи проти прав людини, як поведінку з лавратом Нобелем Андреем Сахаровим. Взаємни Урядом Рональда Регена з Франсуа Мitterаном є куди кращі, як були вони за попередника Регена, демократичного президента Джиммі Картера.

Проте навіть скромні соціалістичні експерименти Мitterана довели у Франції до прегованої економічної кризи. Мitterан, реаліст-емпірик, а не партійний доктринер, рішив перевести радикальну політику ошадності в державних видатках та модернізувати націоналізований промисл, увівши в різні галузі продукції автоматизацію і заощадження коштів на робітників. Цьому спротивилися комуністи, які мали найбільші впливи в робітничих спілках. Вони твердили, що така реформа позбавить праці коледо 200,000 робітників. На цьому тлі настали в середині уряду найбільші суперечки, які врешті довели до кризи уряду. Прем'єр П'єр Морроу зрікся, Мitterан призначив на його місце наймолодшого досі в історії Франції прем'єра, економіста Лорена Фабюса, що мав марку антикомуніста. Із цієї хвилиною всі чотири комуністичні міністри зреклися участі у новому уряді, який напевне здійснюватиме заплановані економічні реформи, які більш підходили би консервативно-республіканському режимові в Америці, як режимові „народного фронту” у Франції.

Коли писані ці рядки — під кінець минулого тижня тільки на основі дуже сухих газетних вісток про кризу у Франції, невідомий навіть докладний склад нового уряду. Подано тільки, що комуністи будуть надані у спілці з соціалістами і що міністри закордонних справ, військових, судівництва і хліборобства залишаються ті самі. Значить — закордонний курс політики Мitterана, близького союзу з Америкою і бажання зберегти мир на базі рівноваги збройних сил — залишається і надалі без змін. Але дуже трудно зберегти в країні лад, побудований на гаслі Великої французької революції — „Свобода, рівність і братерство” та співпрацювати з комуністами.

Д-р Юліан Мовчан

УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ „ОМОЛОДИЛИСЯ”...

(Вражіння з 24-го Наукового З'їзду УЛТПА в Торонто)

II.

З приємністю З'їзд вислухав виступ свого найстаршого члена — 87-річного д-ра Давида Васермана, який поділився своїми спогадами на тему „Мій досвід як загальнопрактичного лікаря у нагалих випадках в Україні в роках 1920-40”. Не зважаючи на свій похилий вік, він виглядав бадьоро й „по-молодечому” — і, тому, про перехід на жадну нєнєю це навіть не думав (він працює дерматологом при Докторському шпиталі в Торонто).

Хоч будучи націоналістично-життєвою охолодження, д-р Васерман, народившись на Гуцульщині, не тільки вважає себе українським лікарем, але також усе своє життя працює для українського населення. Закінчивши віденський медичний студію 1923 року з лінійки дерматології та лікування венеричних недуг, він повертається на свою рідну Гуцульщину, де, з доручення Крайової управи здоров'я, розпочинає недекку боротьбу з страшною тоді пошищеною гуцульською сифілісом. Це був сифіліс, який передавався з покоління в покоління. Його принесли на гуцульські землі 1848 року російські війська, які російський цар Микола I (в історії прозваний за свою жорстокість, як Микола Палкін) був посланий для придушення угорської революції. Видно, гуцули тоді ще не читали перестороги нашого великого пророка і кобзаря Тараса Шевченка в його поезії „Катерина”.

І тоді, на Гуцульщині, вони дійсно зробили велике лихо. „Люди вмирають — молоді і старі рятують, доктор, чим можете!” — пригадує наш доктор розпачливі заклички селян. В одній родині померло від сифілісу аж п'ятеро дітей та їхня мати. І д-р Васерман лікував, як міг, хоч в тих умовах це не було легко — не було шпиталів, близько, а також не було ефективних ліків. На цілу околицю Косма-ча він був тоді єдиним лікарем. Часто не було навіть

Наплив до Америки істориків офіційної царської школи після упадку царату затруєв не тільки загальне американське громадянське, але й керівні кола ЗСА і рішально вплинув на закордонну політику Америки супроти СССР, як одностайної „Рашія”. З великим трудом пробивається крізь те запаморочення правда, що СССР не є „Рашія”, а імперія, яка постанала в наслідок воєнних підбоїв чи хитрості і шантажем переведених договорів, як ось здобуття цілого Сибіру від Челябінської по через Омськ, Томськ, Іркутськ і Хабаровськ аж до Владивостоку над Тихим океаном. Найбільш трагічними для України стали дати 1654 — Переяславський договір, за який Шевченко назвав Хмельницького „незрозумимим сином”, — 1709-й рік трагічної програми під Полтавою і роки 1917-20, роки загартування коледо походу зорганізованої на московській території червоної армії проти новоствореної, визнаної більшовицьким урядом Української Народної Республіки. В Ялтинському договорі Сталін осягнув згоду від Ф.Д. Рузвельта, щоб до Об'єднаних Націй прийняти також „суверенну” УССР, але авесь міжнародний світ знає, що членство УССР в ОН — це фікція, яка потрібна була Сталінові тоді, коли число членів ОН було ще дуже мале і Советському Союзові потрібні були голоси. Водночас авесь советський пропагандистський апарат

I. К.

РЕГЕН ЗГАДУЄ ПРО УКРАЇНЦІВ

рат наставлений на вполювання у світ переконання, що СССР і Росія — це тавологія. Американський промисловий-торговельний світ по нинішній день є під впливом таких своїх економістів, як Джордж Кеннан, який визнає конєчність „великого господарського простору”, що ним є СССР, як найвигіднішим партнером для американської торгівлі. І тому й американська економічна політика йде рука-в-руку з закордонною політикою, яка визнає існування на Сході Європи тільки однієї „Росії”. Мовчанка про Україну в Об'єднаних Націях та на преріжних міжнародних конференціях має ще ту найважливішу причину, що західні державні мужі свідомо факту, що говорити про Україну, як народі державу, це у практиці провоканація надзвичайно вразливої на цьому пункті Москви. Бо вимагати привернення України її дійсних державницьких прав і компетенцій — це значить вимагати деколонізації Сходу Європи, одностайної з розвалом советської імперії. А що ніхто не хоче нової великої війни, то й на міжнародних зібраннях промовчують проблему України, яка є ахіллевою п'ятою більшовицької імперії.

Проте, відома річ, що хоча брехня може панувати довго, але не вічно. Процес ревізії поглядів на суть і характер Сходу Європи поруч із ревізією поглядів на суть і характер московсько-більшовицької імперії вступає вперед. Американський і міжнародний науковий світ уже знає, що СССР — це не „Рашія”. І час від часу такі виринає у міжнародному світі ім'я України й українського народу, як щось, що не тоготноє з „Рашією”. Кожна така згадка — це краплина води, що добває скелю. Щорічне відзначення у Конгресі роковин проголошення 4-го Універсалу, як і щорічне проголошення Президентом та місцевими властями Тихня Поневолених націй — це події, які не мають практичної вартості для закордонної політики ЗСА. Але це такі краплини води, що падають на скелю американського невіжества, що стосується Сходу Європи, в тому числі проблеми визволення України.

І тому треба привітати поименне згадану Україну президентом Регеном у промові про культурний обмін з народами СССР. Президент використав нагоду, щоб підкреслити, що „наші непорозуміння (з урядом СССР) не є з російським народом, з українським народом чи

іншою гордою нацією, що є складовою частиною цієї багатонаціональної держави...” Президент Реген є прихильником демократичної свободи рухів кожної людини, він є прихильником суперництва ідей та свободного обміну культурними надбаннями окремих народів. Так сказано і в окремій клявузі Гельсінкського договору, що його підписали і Советський Союз. Але в практиці немає у СССР ніякої такої громадянської свободи, а коли пригадувати це кремлівським вождям, то відповіди завжди така сама: „Це внутрішня справа СССР”. Внутрішньою справою СССР стала й політика національного геополітичного, що її веде тепер Москва супроти України. Внутрішньою справою стала теж жалюгідна історія з Сахаровим, який „зник”. Але така політика обману й ізоляції від зовнішнього світу минеться, провалиться, як усе штучне, проти природне і злочинне.

Президентові Рональдові Регенові належить подяка всіх громадян українського роду, що він пригадав існування „гордої української нації”, яка опинилася у межах СССР у наслідок збройної імперіалістичної, неспровокованої Україною окупації. І цей злочин минеться, бо імперія, побудована на злочинах і зберігана злочинами, мусить розвалитися.

Його ув'язнення було 2,169 і він був приміщений на штурб ч. 21 у „Зондерлаг” у Галендорф ГТБ. Порядок в концтаборі: вставання о год. 4-й ранку, а о год. 10-й увечері снідання. Вранці треба було скоренько застелити ліжко. Ліжка були триповерхові. Описля — миття, а як припадали „штурби” обов'язки, то їм би підлогу, чи принести хаву, з'їсти снідання і бігти на апель. У таборі все було бігом. Після апель-роз'їзд до праці, колонами. Можна собі уявити як священник у старшому віці це все мусів виконувати. Наш табір був будований на багнетному ґрунті, отже праця була наймівірною, понад людські сили. Деля часто поліція викликала на слідство.

У більшості Дельо працював на внутрішніх командах праці. Посередній табору була якась цементова споруда і ми обидва мали її розбити. Праця тривала дванадцять годин денно. Надворі часто був мороз, вітер, сніговий часом і дощ промочував наскрізь. Одяг в'язня був найгіршої якості. Санітарів там не було: витримати або впасти. За приладдя до праці нам служили долото, молот і залізна штаба. За кілька днів ми цемент розбили. Старенький Дельо фізично дуже підупав. Одного дня, коли ми працювали біля

Закінчення на ст. 4.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про коротке літо

Це стара, як світ правда, що про погоду можна завжди говорити та завжди воно цікаво. Кольсь, у тих часах, коли розмови були головною розривкою людей, то у випадку несприятливості чи мовчанки можна було заторкнутися до погоди і все знайти бодай кілька слів на її тему.

Але і сьогодні, хоча наша „розмова” здебільшого зводиться до телевізії чи компютера як до наших ближніх, погода є важливим фактором у нашому житті та у наших думках чи почуваннях.

От, хоча б цього року. Скільки тепер нарікань, обурень, а то і непорозуміння викликає у нашому житті на американському континенті дивна і дощова погода та скільки тем насуває її химерність.

Постійні дощі, які до того, як правило, чомусь приходять у найбільшій силі на кінець тижня, сильні бурі, і залаті дороги, зіпсовані вакації — все це не сходиться із уст усіх мешканців східного побережжя ЗСА, дарма чи вони старі, чи молоді, білі чи чорні, багаті чи бідні. Правдоподібно, головним тому, що це літній сезон, час вакацій, планованого відпочинку, подорожей та відвідин у природі.

А тут більше днів із покритим суворими хмарами небом, як тих повних сонця, більше уживаємо парасолі як темних окулярів і більше чуємо у повітрі запах вологості, як квітів. Отож, де б ви не знаходилися, почувте нарікання на погоду, хоча ніхто не може нічого в ній змінити. Але при тому те літо, яке вже з природи речі

O—KA

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

Женихання

У бюрі „Щасливих подруж” сидів за столом мистер Браун і жував гаванську сигару. Його фірма просперувала добре, травень і червень подавали надії на ще більше поживлення руху, а невтомний компютер ковав безупинно імена нових кандидатів.

У двері знову постукали.

— Увійдіть, сказав Браун, і весь потону в кріслі.

Водвірку з'явився мужичок середніх років, невеликої, дрібної статури, дешо лисавий, переляканий гейбі, блідий, мов стіна.

— Ви в справі одруження, пане? Платить вписове, го доларів за себе, і не турбуйте дружиною. Майбутній батенько полагоди́ть усі витрати. Сідайте, прошу, почувайтесь, як у себе в дома, як під крилами батька. Ви пане, працують?

— Хвилююся безробітний, а сказати точніше, у мене творчі вакації, відпочинок від думання.

— Ви певно будете письменник, журналіст, редактор?

— Борони мене Боже від таких нещажених професій.

Я винахідник незвичайних можливостей!

— То добре! То дуже добре! Перед вами велике майбутнє. Я шаную таких клієнтів. Незвичайні можливості зараз перед вами розкладаються, ви тільки не надумуйте довго, не відкладайте децизії, бо дівчат хапають з-під рук, і дівчата готові не стати. Ось тут чорнявка, (кондомініум на Флориді, п'ятьповерховий будинок, дах новий, водопроводи добрі, охолодження першої якості, 100,000 річного доходу), хіба ж це мало?

А ця блондинка? Два мотелі в Висконсині Деллс, у серці рухливого міста, де пульсує гурстичне життя, вечірня різноманітна розважальна програма. Копальня золота, пане!

А оця русявенька? Готель у Вайлдвуді новий, „Пан-Американ” такого не має. Беріть, рішайтеся, бо може бути запізно. „Нерухомості” рушають, і лишиться навік хостелюком.

— Я вже рішився, пане Браун, я вже давно рішився, тільки бракує відваги. Я хочу одружитися з вами, пане, дочкою...

дістається до дому пацієнта. Маючи замилування також до малювання, д-р Васерман показав присутнім кілька своїх вдало виконаних малюнків. На одному з них показано, як, поклавши кладку через великий річка з лікарською текучою у руках, він, нарешті, дістається до хати одного тяжко хворого пацієнта. На іншому малюнку показано віз, на якому в супроводі рідної матері, двох мертвих і дітей відвозять на цвинтар...

Крім більшості молодих лікарів та кількох представників „старої гвардії” на З'їзді бачимо чимало представників „середнього покоління” — лікарів народжених на рідних землях але вже з лікарськими дипломами, здобутими на еміграції. Ось бачу з фотоапаратом в руках „невтомного архівара” УЛТПА д-ра Павла Пулиша з Чикаго. Вже майже на протязі десяти років він не оминає жадної статті чи замітки в пресі, де є будь-яка згадка про не тільки українських лікарів, але також будь-яка інша новина, яка має якусь відношення до питання здоров'я українських поселенців. До речі, д-р Пулиш є батьком чотирьох лікарів.

Бачу своїх колег з мюнхенських часів — д-ра Остана Барана — відомого нашого лікаря з Нью-Йоркського давнягу, та д-ра Михайла Логату з Сиракуз, який, крім лікарської та громадської праці, час від часу пише на актуальні теми статті до нашої преси (тепер менше — може, тому, що, як зачуваємо, працос над книжкою спогадів). Хоч уже з добре посидимими скромними, але й досі поможелючим й бадьоро виглядає попередній голова УЛТПА д-р Петро Мошук. Це він і своєю дружиною — також лікарем за фахом д-рою Ольгою Мошук — недавно, просто оголомили українську спільноту приємною сенсацією — відлатою магістратської суми 100,000 доларів на наукові потреби НТШ. Якщо не помилюся, це, здається, найбільша сума, яку український меншант (чи меншантка) дав одночасно на добродійні потреби.

Як і завжди, повільним і твердим кроком маршує по залі д-р Микола Дайчаківський, якого за його визначну діяльність в Огайському Відділі УЛТПА ще в 1982 році було нагороджено Почесною Грамотою Товариства. Було б цілком оправданним, якщо нагородити його та його дружину Надю ще другою грамотою за те, що вони своїх трьох синів виховали на добрих українських патріотів. Наприклад, хто з присутніх на маніфестації минулого року в Вашингтоні в 50-ті річчя Великого голоду в Україні не пригадає його 28-мі річного сина Ореста (працює в „Смо-

досипін”), який через мікрофон прочитав до всіх присутніх на 16-й та К вулиці, тобто один квартал від советського посольства, свій знаменитий „Лист до Кремля”. Уся столична преса тоді подала його знімку як також дуже прихильні коментарі та витяги з його „Листа”.

На жаль, не довелося ближче зустрітись з нашими близькими „сусідами по фаху” — дентистами, які відбували свої наукові збори в сусідній залі. Але якщо вони всі такі дружині, ширі й так добре обізнані з діяльністю та проблемами медичних лікарів, як їх колега д-р Юрій Кишакевич з Пітсбургу, якого ми мали приємність зустріти на З'їзді, тоді їх вже треба було б назвати не сусідами, але „братами по фаху”.

Але, на жаль, виникає також маленьке „але”... Дуже добре, що існує не якесь інше, але такі українське товариство, яке постійно поповнюється новою генерацією лікарів. Дуже добре, що Товариство і далі видає журнал „Лікарський Вісник” — єдиний незалежний медичний журнал у світі українською мовою. Але, з другого боку, чи не можна б сказати, що наше професійне товариство не тільки суттєво, але і формою все більше стає більш американським ніж українським товариством. Наприклад, з 21-ої доповіді, із зрозумілих причин на цей раз тільки дві було виголошено українською мовою (минулого року на науковому З'їзді було виголошено три доповіді українською мовою). Та навіть сама форма З'їзду вже майже нічого не нагадує українського. Наприклад, як коначе треба починати з'їзди „кохтейлами”? Тільки тому, що так відбуваються американські професійні з'їзди? Але ж для чого тоді балачки про шкідливість алкогольних напійків? Ко-му-кому, але лікарям аж ніяк не личило б практикувати „кохтейлі”...

Або таке: офіційне відкриття З'їзду, яке відбулося о 8-й годині 28-го червня, відбулося в якійсь невеликій залі, в якій всі присутні не сиділи, але стояли, попилаючи „кохтейлі”... Це вперше в моєму довгому житті я бачу подібного роду офіційне відкриття поважного З'їзду...

Із цими думками я звернувся до нашого „генераліс-муса”, який б вже дотримуватися військової термінології, нашої „старої лікарської гвардії” — вельможного Романа Осінчука. Якої думки він про це? Чи це нормальноє явище?

Подумавши, наш колега відповів, що незалежно від всього, він оптимістично наставлений до дальшого існу-

вання УЛТПА. „Взяти хоча б тільки наш журнал „Лікарський Вісник”. — сказав він. Якби ми могли всі наукові статті, які там поміщуються, одночасно, бодай скорочено подавати в англійській мові. І якби ми змогли той наш журнал розсилати до всіх бібліотек, до наукових інститутів і т. д., то хіба не промовляло б це до читачів, що існує не тільки наше лікарське товариство, але це товариство українське і що українці не тільки на словах рекламують себе, але також на ділі показують, що їх науковий дорібок є не гіршим ніж дорібок будь-якої іншої етнічної групи. Про це свідчить теперішній наш науковий З'їзд...”

Дуже добре! Блаженні ті, що вірять! Хочемо вірити, що не „зважаючи на все”, не тільки українське лікарське товариство, але також всі інші українські товариства чи організації на еміграції існуватимуть так довго, як довго будуть люди на еміграції, які почуватимуть себе „бодай в певній мірі” українцями...

Нарешті, як ми вже вище згадали, З'їзд вішавував своєму присутності голова Світового Конгресу Вільних Українців д-р Петро Саварин. Представляючи його присутнім на величавому балу та бенкеті, д-р Цурковський зазначив, що подібно, як українські лікарі будуть все робити аби викувати чи „направити” різного роду ненормальності в організмі людини, так само д-р Саварин, треба сподіватися, робитиме все можливе в його силах аби „викувати” й направити всі ті ненормальності та нездорові прояви громадсько-політичного характеру, на які ще й досі недомагає українська спільнота на еміграції.

І треба сказати, д-р Саварин за всіма даними дуже добре надається на свій відповідальний пост. Добре освічений, спокійно-рівноважений, не молоденкий вже, але не застарілий, не зв'язаний із жадними партійними угрупованнями — все це промовляє за тим, що, якщо навіть не всі „хвороби” можна буде викувати в суспільно-громадському організмі української спільноти, то в кожному випадку в майбутньому їх напевно буде менше ніж у минулому. Його підбадьоруючу промову присутні привітали буйними оплесками.

Головний Управ УЛТПА та його голові д-рові Мирославу Колеснюку, як також Управі Відділу Торонто на чолі з д-ром Романом Цурковським, належить ширя й заслужена подяка за добре зорганізований 24-й Науковий З'їзд УЛТПА.

Кінець

СОЮЗОВЦІ! ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА МАЛУ СУМУ НЕ Є ЖАДНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ. ПЕРЕВІРТЕ НЕГАЙНО ВИСОТУ СВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ПІДНЕСІТЬ ЙОГО ДО ТАКОЇ СУМИ, ЯКА ВІДПОВІДАЛА Б ПОТРЕБАМ ВАШОЇ РОДИНИ. ЧИМ БІЛЬША РОДИНА, ТИМ БІЛЬШЕ ТРЕБА МАТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ МОЖНА ЗАБЕЗПЕЧИТИСЬ НА НЕОБМЕЖЕНУ СУМУ 50,000, 100,000, 200,000 І БІЛЬШЕ ДОЛ. РАДИМО ВАМ ЩЕ СЬОГОДНІ ПЕРЕВІРИТИ ВИСОТУ ВАШОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

80-ліття українського поселення в Торонто

У неділю, 24-го червня, відбулася в Торонто велика імпреза на Виставовій канадській площі — CNE. Комітет Українців Канади від імені Торонто соборним Мольбем відзначив 150-ліття цього міста та 80-ліття українського поселення в цьому міліонному місті.

Дошкі та хмари, що нависли над Торонто вночі та в неділю вранці, розвіялися і радісне сонце усміхнулося до української громади, яка зібралася о год. 2:00 на площі Екзібішен.

Соборний Мольбем святою відправили о. митрат І. Сиротинський, о. митрат П. Хомин, о. митрат Боднарчук, о. Бублик та о. Хабурський. Співав хор церкви св. Анни, диригент інж. Петро Бубела. Змістовну та цікаву проповідь виголосив о. І. Сиротинський, згадуючи успіхи українців Торонто за цих 80 років.

Канадський національний славенський хороми співав хор „Веснівка“, яким диригувала Квітка Зорич-Кондратюк.

Ведення імпрези перебрав мгр Євген Романчук, заступник голови КУК і попросив відкрити свято голову КУК відділ Торонто, інж. Ярослава Соколика. Інж. Соколик сказав, між іншим, що не тільки Торонто гордиться визначни-

ми українцями, а й уся Канада. Бо імена такі як Степан Старик, Любка Колеса, Василь Курилик у мистецтві, чи Володимир Тернопольський в судивництві, Стів Подборський у спорті, і багато, багато інших є гордістю цілої Канади. Він додав, що успіхи наших попередників, як і наші сестри та брати в Україні, нас зобов'язують до ще завзятішої праці, спільно в КУК, для добра української справи.

Хор „Веснівка“ в гарних бежових довгих сукнях приємно заспівав „Розійдись, гуманочку“ муз. Сльоти, „В милого сорочка біла“ муз. Цегляра та „Ой, високі понини“ муз. Жуковського.

Танцювальний ансамбль „Верховина“ осередку СУ М. Торонто, виконав мальовничий „Привіт“ та повний темпераменту „Казачок“ і „Гопак“. Молода чисельна група виглядала і танцювала дуже гарно. Мистецький керівник групи — Євген Іва-сюк.

Головного промовця Івана Яремка представив д-р Павло Кіт. Він у домовині 10-хвилинній промові знаменито підкреслив досягнення українців Торонто, їх вклад у життя і ріст Торонто та Канади. Згадав першого імігранта в Торонто і,

напевно, його мрії, які його привели з далекої України в цей незнаний ішомовний край. І ми мусимо мріяти про ще вищі досягнення і стремити до них, заявив Іван Яремко.

Ансамбль бандуристів ім. Гната Хоткевича осередку ОДУМ дуже гарно виконав „Дівочу лірику“ муз. Домінчина, інструментальний твір Китаєстого „Гомін Степів“ та народну пісню „Ішов козак потайком“ в обробці Голена. Диригувала Валентина Родак.

Посадник міста Арт Егглетон привітав присутніх, з признанням згадав наш вклад у розвиток Торонто та побажав успіхів на майбутнє.

Танцювальний ансамбль „Явір“ при церкві св. Димитрія виконав „Козачка“ і „Тропотяночку — Раківчанку“, мистецький керівник Даровія Стечишин.

Мгр Романчук прочитав привіт і побажання від президента СКВУ Петра Саварина та від голови Централі КУК Івана Новосада.

З коротким цікавим словом про історію Торонто та наших поселенців у ньому виступив д-р Павло Кіт. Шкаво було слухати про події в Торонто паралельно до подій в Україні.

І тут наступив чи не найважливіший момент свята. На рекомендацію КУК Торонто відзначило за навчальний вклад праці в українській громаді і в місті Торонто осіб, яких представляв громад інж. Соколик: Іван Боднарчук — головна за працю в рідношкілництві; о. митрат Петро Хомин — в діяльності преси; Андрій Григорович — особливо за працю в Історичному Товаристві Торонто; д-р Петро Глібович — за зорганізування „Українського Дня Спадщини“ на Онтаріо Плейс і завершення постійних студій української історії в Йорк університеті; Сестра Ювеналія Канюк — за довголітню працю в діяльності української музики; Марта Кравців-Барабаш — за зорганізування і довголітнє ведення Українського Музичного Фестивалю; сотник Степан Павлюк — за працю в Українському Канадському Леґіоні; письменник Улас Самчук — праця літературна та в літературно-мистецьких об'єднаннях; Стефанія Савчук — передова діячка

жіночого руху, член Президії СКВУ та почесна голова СФУЖО; Ярослава і Михайла Шафранюки — засновники та фундатори Канадської Української Мистецької Фундації та меценати української культури; д-р Петро Смильський — визначний науковець у ділянці дентистичної хірургії, за працю в Інституті св. Володимира; Степан Старик — педагог та світової слави скрипаль-віртуоз; Василь Ситник — громадський діяч, головний в ділянці українських кредитових спілок; Микола Воробей — працівник у ділянці танцювального мистецтва; Іван Яремко — провідний політичний діяч Торонто, доволітний міністр урядів Онтаріо.

Відзначення вручали під гучні оплески громади радний міста Василь Бойчук, голова Комітету Українок Канади Маруся Підкович та голова КУК інж. Соколик.

Після офіційної церемонії Андрій Сорока в супроводі піаніста Михайла Бубни заспівав „Коли часом“ сл. Франка, муз. Недільського.

На закінчення свята хор братства І-ї дивізії УНА „Бурлака“ в чудових вишневих жупанах, з темпераментом заспівав „Наш рідний край“ Третяка, також уривки з „Гамалії“ — зі солістами В. Драбиком, А. Камінським та С. Криженьським і фінансову „Пісню про Дніпро“ Майбороди, соліст — Андрій Сорока. Диригував Олег Хміль, при піаніно Михайло Бубна.

Присутні дістали в руки естетичні домовинні програмки (без реклами) та лєтучки „Українці в історії Торонто“.

Імпрезу шанували своєю присутністю мейор міста Арт Егглетон, радний Василь Бойчук, посли Ал Колінта та Юрій Шимко, шкільний радний Олександр Чумак, генеральний секретар СКВУ інж. М. Барабаш, д-р Петро Глібович, голова Провінційної Ради КУК, Василь Ділюк, голова Спілки Українських Журналістів, та багато інших визначних осіб.

Могутній український національний славенський захід це свято та понісся над озером Онтаріо вдалечінь.

Оксана Бризгун-Соколик

Нова книжка УНІГУ

Видавництво Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету видає незабаром книжку співробітника інституту д-ра Богдана Струмінського „Псевдо Мелешко. Українська апокрифічна сойма промова з 1615-16 рр.“ (англійською мовою).

У дотеперішніх історіях української і білоруської літератур „Промова Мелешка“ (скорочено ПМ) фігурувала як знаменита сатира або пародія з 1589 року. Знані були три основні її тексти і два другорядні (один у польському перекладі з утраченого оригіналу, другий — тільки мінімально відомий від одного з трьох основних текстів).

Підготовлена до видання праця Б. Струмінського підсумовує стан досліджень над ПМ: дає докладний досвід найповніший життєпис Івана Мелешка, смоленського каштеляна, якому приписана ПМ; дрібязково розглядає всі п'ять доступних текстів і шість новонайдених Б. Струмінським у польських архівах; зіставляє усі 11 текстів, дає їх англійський переклад і рясні предметні та мовні пояснення в примітках (в кількості понад 225); досліджує співвідношення між усіма текстами ПМ і доходить до висновку, що діляться вони на дві групи — первісну, написану українцем, і вторинну, підготовану людиною з

впливами російської мови; аналізує риси мови МП лінгвістично-графічним методом.

Б. Струмінський установлює походження автора ПМ з мовно української південної частини Пинської повісті Великого князівства Литовського, а на підставі певних натяків тексту (включено з його мовно-літературними) до історії родин, яким завдячуємо збереження ПМ, локалізує написання ПМ на Смоленщині в 1615-18 роках у середовищі русько-польської шляхти, яка в 1611 році відвоювала Смоленськ від Москви для Речіпосполитої. Автор монографії новими аргументами відкидає спроби вбачати в ПМ автентичну сойому промову і визначає жанр ПМ як політично-побутову сатиру, а не тільки забавну пародію, — як дехто твердив. Праця вміщує в собі родовідне дерево текстів ПМ, картографічне зображення ключових мовних рис ПМ, реконструкцію первісного тексту ПМ, два знайдені в архівах листи І. Мелешка, словник усіх слів ПМ з англійським перекладом усіх значень і точною локалізацією усіх ужитих слів у ПМ та показки власних імен. Для підкреслення значення української мови до монографії додається українське резюме.

Разом книжка нарахувати близько 170 сторінок друку. Передача ціна примірника — 21.95 дол.

Концерт школи танців „Веснянка“

На території Тандер Бей, колишніх міст-близькі, — Форт Вільям і Порт Артур, існують три окремі, незалежні одне від одного товариства „Просвіта“ Форт Вільям, „Просвіта“ Порт Артур. Кожна з них має свій окремий статут і провінційний чартер. Статуту ці. поза незначними різницями, майже тотожні. Усі ці три товариства організовані в першій декаді цього століття (1906, 1909). Хоч кожна з них веде в давнину і веде тепер свою діяльність окремо, проте від перших років існування вони, ці просвіти, в певних часах і для означених спеціальних потреб координували свою працю. Вони то об'єднували своїми імпрезами (драматичні вистави), то спільно організували хори і відзначували історичні, а навіть і політичні події, роковини Тараса Шевченка, Свято Державності, Листопадові дні тощо.

Відчуваючи велике заціка-

НТШ відзначило філолога проф. Константина Чеховича

Для шанування видатного нашого філолога проф. д-ра Константина Чеховича Філологічна Секція НТШ влаштувала 2-го червня н.р. сесію, присвячену його науковій праці. Сесію відкрив д-р Василь Калинович привітанням присутніх, з'ясувавши теми сесії і представленням двох доповідачів — проф. д-ра Василя Лева і проф. д-ра Василя Ленського.

На вступі проф. В. Лев прочитав привітання і благословення Партияра Йосифа І, який є в письмовому контакті з проф. К. Чеховичем, що проживає тепер у Польщі і продовжує наукову працю.

У доповіді „Константин Чехович як публіцист, педагог, видавець“ проф. В. Ленський подав про нього біографічні дані й обговорив його багатобачну діяльність на полі філології, як ученого дослідника, викладача Богословської Академії у Львові, співробітника наукових журналів, доповідача, рецензента наукових праць, видавця й редактора наукових видань.

К. Чехович народився 21-го травня 1896 року в селі Хиринка перемиського повіту в священничій родині. Матуру склав у перемиській гімназії в 1914 році, теологію студіював у Львові в 1915-18 роках. Брав участь у визвольній боротьбі, а в 1921-26 роках студіював філософію й філологію в чеському університеті в Празі і в УВУ у проф. Степана Смаль-Стоцького. Ступінь доктора філософії здобув у чеському університеті. На підставі праці про філософа й філолога та лінгвіста Олександра Потебню габілітувався в 1931 році на доцента УВУ в Празі. Працював асистентом при Українському Науковому Інституті в Берліні, а від академічного 1931-32 р. став професором слов'янської філології в Богословській Академії у Львові. Поруч викладав і семінарів зі студентами давав академічні доповіді про Івана Вишенського й Івана Франка. У доповіді „Постать Майсея в творчості І. Франка“ доказав, що поет був людиною віруючою, а не атеїстом. Критично оцінив теж Михайла Драгоманова, діяльність якого характеризував як атеїстичну, анархістичну й русофільську. Погодився з поглядом І. Франка, що якби українська інтелігенція прийняла суспільно-політичну ідеологію Драгоманова „над нами, як над нацією, була б виспана могила“.

К. Чехович помер у Львові.

учителями-інструкторами були: Наталка Майська з Едмонтону, Ірка Балан з Вінніпегу, Таня Вовк з Міннеаполісу. В останніх роках працюють інструкторами молоді люди, „свого хову“, колишні студенти цієї школи.

Ко жного року, й закінчення сезону праці, звичайно, в травні школа дає свій власний повний концерт. Такий концерт, уже 17-ий з черги, відбувся 2-го і 3-го червня ц.р. в аудиторії Лейквуд університетського центру „Тітер“.

У школі в цьому році вчилось 120 дітей і молоді, а в концерті взяло участь 117. З ними працювали: Наталка Козоріз, інструктор хореографії, Михайло Бараник, Бранс Федорі, Ярослав Карпюк, Керен Клюкі і Ліса Кліменко — інструктори помічники. Вони працюючи, оформили п'ять основних груп: початкуючі, молодші, дві середні і найстарші. У кожній з цих груп були ще й підгрупи, в залежності від хореографічних потреб і спрямування.

В цілому вони запрезентували на сцені 19 танців. Усі танці були дуже дбайливо підготовані і виведені. Дуєт двох дівчаток (Дані Чоні і Тарелі Полонська) був яскравим показом вишесказаного. Навіть, початкуючі, найменші, у яких ще не слід шукати прецизності виконання танцювальних з такою завзятістю і серйозністю, що викликали у публіки радісний і приємний сміх.

Хореографія в деяких танцях була вельми багата. Дивлячись і спостерігаючи логічно послідовність у чергуванні хореографічних фігур, просто важко було повірити, як могли ті юначки і юнаки засвоїти, в першу чергу, в пам'яті своїй, а потім послідовно передати від кроку до кроку, дуже часто в незвичайно швидкому темпі. Помітною докладністю виконання вже відзначаються середні групи. А щодо старших, то з приємністю приходиться ствердити — факт, що там не те докладність, а професійна балетна прецизність.

Танець — це не лише праця ніг, це мусить бути скоординована праця цілого корпусу, рук, голови, очей, а навіть усішки. Усе це ми спостерігали у середніх, а ще більше у старших групах. Якщо ця група інструкторів згідливо і скоординовано працюватиме в наступних роках, то можна

сподіватись, що вони досягнуть мистецьких висот танцю.

При школі танців існує вже кілька років невеличкий ансамбль юних бандуристів, під тією ж самою назвою (Ліса Кліменко-керівник, Наталка Козоріз, Леся Козира, Ярослав Карпюк). Ліса Кліменко опанувала технічно бандуру до такої міри, що часто виступає як солістка, будучи також і провідною в цьому ансамблєві. Ансамбль виконав ніжку мелодій в аранжуванні Ліси.

Для більшого урізноманітнення програми концерту комітет „Веснянки“ запросив до участі жіночий хор „Просвіти“ та мішаний хор „Карпати“, під управлінням музичного керівника і диригента Григорія Мигалю за фортепиано супроводі Олі Савчук.

На превеликий жаль, „Веснянка“ не має своєї музично-інструментальної групи, яка грала б до танців. Усі танцюристи танцювали під музику, записану на магнітофонній стрічці, що приготувана і нею орудував Мирослав Козоріз.

Концерт ішов два вечори при заповненій залі. Дітвора і мова легко „хапала за серце“. Так і тут. Від першої до останньої точки був встановлений духовий контакт між виконавцями і аудиторією. Публіка незвичайно жваво і тепло реагувала, бо весь концерт проходив справно, без довших затримок поміж поодинокими точками програми. Це у великій мірі слід завдячувати голові Комітету „Веснянки“ Нестору Барановичу, який при допомозі своїх найближчих співпрацівників (Беті Карпюк, Беверлі Бараник, Соня Кліменко, Мирослав Козоріз) усе точно запланував і так же перевів.

Не можна не згадати й того, що програма концерту чепурно і естетично оформлена. Вона стане „сувеніром“ не лише для виконавців концерту, але й для багатьох учасників.

„Веснянка“ не обмежується тільки цим одним концертом. Вони виступають на запрошення в українських організаціях, під час загально-канадських конвенцій, у місцевих клубах, в лікарнях, в домах для старших людей.

Усім їм слід погратувувати і побажати: з вірою в Бога і в свої сили — вперед!

Григорій Мигаль

У виданні Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО“ появилася нова книжка

МИКОЛИ ЩЕРБАКА

ПАХОЩІ СУЦВІТТА

ПОЕЗІЯ

104 сторінки (1960-1970) Ціна \$4.75 + 75¢ порто

Мешканців стейту Нью Джерсі зобов'язує 6% стейтвого податку.

Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ПОВІДОМЛЕННЯ

Адміністрації „Свободи“

ПОВІДОМЛЯМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПОДИНОКІ ОСОБИ.

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГолошень

якщо попередні рахунки НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеється відписувати.

ВСІ РАХУНОКІ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

Цінний дарунок!

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ — НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

Подобається, щоб в кожній публічній бібліотеці була нова і стильна двомовна

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

UKRAINE: A CONCISE ENCYCLOPAEDIA

Том 1-ий \$75.00 — ЦІНА — Том 2-ий \$85.00

Хто замовить ОБА ТОМИ платити \$140.00

Три копії в разі з чеком або постійним переказом (М. О.) вислати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Прощу вислати:

☐ Том 1-ий — \$75.00

☐ Том 2-ий — \$85.00

☐ Оба томи — \$140.00

включно з перешликом

В долученні перешлику (чек, М. О.) дол.

і прошу вислати на адресу:

Name _____

No _____ Street _____

City _____ State _____ Zip Code _____

В глибокому смутку ділимося болісною вісткою з Родиною, Приятилами і Знайомими, що 23-го липня 1984 р. відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий

БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ на 87-му році життя

бл. п.

ВАСИЛЬ БУКАТКО-КРЕХОВЕЦЬКИЙ

бувший адъютант Начального Командира УГА ген. М. Омеляновича-Павленка, полонений польськими таборів смерті в Стшалковці і Вадовіцях, б. управитель народных шкіл у Галичині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в четвер, 26-го, о год. 8-й веч. і п'ятниці, 27-го липня 1984 р., о год. 9-й ранку в похоронні заведенні Насевича, 109 Е. Табор Ровд у Філадельфії, Па., а відтак з церкви Благовіщення Пречистої Діви Марії перевезені на українській католицькій цвинтарі Пречистої Діви Марії у Факс Чейс, Па.

Важким горем прибіти:

КОРНЕЛЬ — син з дружиною **ІРЕНА КОПИТКО** — дочка з чоловіком **БОГДАНОМ**

АНАТОЛЬ — син **МИРОСЛАВА КОПИТКО** — внук з родиною **КОРНЕЛЬ КРЕХОВЕЦЬКИЙ** — внук з родиною

САВА — внучка з родиною **ЕВГЕН КОПИТКО** — внук з дружиною **ЛЕСЯ БОГДАНА** з родиною **ЕВГЕН ВАШУК** з родиною **БОРИС ВАШУК** з родиною **ЮРІЙ ВАШУК** з родиною **РОБЕРТ ВАШУК** з родиною **ХРИСТІЯ БАРТОШ** з родиною **РОМАН КРОХМАЛЬНИЦЬКИЙ** з родиною **АНДРІЙ** і **АЛЕКСАНДРА** — правнуки Ближча і дальша Родина в Україні

Спортивні розсипки

Останні із кваліфікаційних змагань за вихід до Олімпійської збірної ЗСА були боксерські та їзда на конях. Боксерські змагання відбулись у Форт-Ворті, Техас 10-го червня ц.р. між мистецтвами та їхніми суперниками, а чотири тижні пізніше їх повторено у Лас-Вегас. З 12-ох категорій ваги у п'ятих випадках суперники перемогли, так що ризикальні змагання повторено наступного дня, і хто здобув дві перемоги, остаточно закваліфікувався. До таких ви-

мог елімінаційних ігор ряд змагань висловили застереження. Цьогорічна боксерська дружина ЗСА сильніша ніж збірна з 1976 року, яка здобула п'ять золотих медальєв.

Ви нарікаєте?—запитали вершники,—а що ви сказали, якщо б вам довелося кваліфікуватися п'ять разів? Як вже повідомлено, ці змагання відбулись у Лейк-Плсіді, Н. Й., та впродовж трьох днів охоплювали три різні ділянки. Першого дня джорі, що вклучає поста-

ву коня і вершника, хід та біг трапом і чвалом. Другого дня кінш повинні вказати витривалість в бігу на 4-ри милі із легкими перешкодами, а третого—скоки через перешкоди.

Точкування в цих змаганнях відбувається індивідуально для кожного вершника як також і дружиною, так що разом є шість медальєв.

В 1976 році дружина ЗСА здобули перше місце. Спочатку був план отаборитись біля Бостону в мочаристій околиці, що й зроблено, але хмари комарів протганіли вершників і вони перенеслися коло Філадельфії.

рекордсмена Стіва Оветта та Стіва Крама з Англії. В березні приїхала до Англії Південної Африки 18-літня змагунка в бігу на віддалі від 800 м. і вгору. Це Зола Балу, яка, на зразок деяких африканських атлетів (Кіп Кейно та інших), біжить босоніж. Зола побігла рекорд румунок Пуїки на 2,000 м., але фактично буде змагатись у бігу на 3,000 м. при участі Пуїки і Мері Декер. Зола Балу швидко надане горювання Британії (доказ, що спорт—це політика), що викликало застереження.

На змаганнях, які відбулись три тижні перед Ігрищами, змагун Бубка побив свій власний рекорд скоку з жердкою, досягнувши 19 футів і 4 1/2 інча.

Підведення Африка

Цю країну виключено від участі в міжнародних змаганнях через расову дискримінацію, проте двоє колишніх її громадян візьмуть участь в Ігрищах.

Перший—це Сідней Марі який закінчив студії в університеті Вілланово коло Філадельфії та в травні став громадянином ЗСА. Як противників, Марі матиме еліту в бігу на 1,500 м, а саме: Скатта і Маршала із ЗСА,

Болівія і Чіле

Як всі держави Південної Америки, так і ці дві заборговані в Міжнародному валютному Фонді, а коли пришлося віддавати борги, не було грошей навіть заплатити відсотки. Отож вони й повідомили Організаційний комітет, що не зможуть взяти участі в Олімпіаді. Для оправдання Болівія на-

веда заціпиви статтю у „Вашингтон Пост“, із пізнішим перепрошенням та відкликом.

Пішов в рух рейдуючий 64-річний дипломат, колишній амбасадор Еспанії до Москви і теперішній голова МОК Хуан Самаранч, який в співпраці із П. Юберотом „переконали“ обидві держави взяти участь в Ігрищах. А злізати запитують, скільки „зелених“ потрібно було для зміни думки.

Недозволені стимулянти

Почавши від 60-их років, виринули два дразливі питання. Перше—аматорство, псевдо-аматорство та прихований професіоналізм. В цьому напрямі МОК виніс ряд рішень, які не оправдалися, бо унаправлення спортивних діянок схилилось до професіоналізму.

А друге—критичного характеру питання, тісно сполучене із професіоналізмом, як здобути осяги. І тут входять в гру уживання стимулянтів, де, коли та в яких видах спорту їх уживають.

Спочатку це було уживання чоловічих гормонів, тестостеронів, для більшої потужності м'язів. Описали увійшли в гру хімічні стимулянти, зокрема анаболічні стероїди, про які лікарі висловлюються, що вони можуть мати шкідливі наслідки, включно із раком печінки.

легко-атлетичних змагань. В 1963 році відбулись змагання за мистецтво Європи в легкій атлетикі та гімнастичні. Вперше встановлено тут перевірку статі та гормонів. Три атлетки не стали до цієї перевірки і тим самим не взяли участі у змаганнях. Це були дві сестри із надволзьких німців, Гріна і Тамара Пресс та румунка Віоріка Баяш. Вони відмовились від перевірки гормонів, а не полу.

Але на Олімпіаді в Токіо в 1964 році всі згадані змагунки не тільки здобули золоті медалі, але й встановили рекорди в їхніх конкурсах. А там відбувалася перевірка полу, як і гормонів.

Пан-Американські Ігрища

Вони відбулись в Каракасі, столиці Венесуелі, в другій половині липня 1983 року зразу після відбуття мистецтв Європи в легкій атлетикі.

До Каракасу спроваджено німецького лікаря-хіміка, який вже під час змагань брав зразок мочі. Катастрофа: 17-ом змагунам, на підставі аналізу, відібрано їхні медалі, їх завішано, а 13 атлетів із ЗСА не ставали до змагань. Мабутий, цей образ—17 суспендованих і 13, що відмовились, вказує, до якої міри були вживані стероїди.

На Олімпіаді братимуть зразок від перших чотирьох в індивідуальних та двох дружинових та під охороною доставлятимуть їх до лабораторії Каліфорнійського університету.

Ф. Лукіянович

Почалося в Любліні

СССР приступив до участі в Ігрищах в 1952 році та незадовго досягнув домінування, зокрема в жіночих

Мистецьке оформлення
ЛЮБОСЛАВА ГУДАЛЮКА
У книжці 16 новел.
Ціна: \$12.00. Пересилка \$1.00.
Мешканців стеїту Нью Джерсі зобов'язує 6% ставкового податку.
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ТІЛЬКИ 2 ЦЕНТИ ДЕННО
КОШТУЄ
\$5,000 — \$10,000
забезпечення
АКЦИДЕНТОВОГО ГРАМОТОЮ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУ
Такі низькі вкладки для нових грамот
Акцидентового Забезпечення, виданих після
1-го жовтня 1983 року, вносять:
\$6.50 річно
\$3.35 піврічно
\$1.75 квартално
60 місячно
ЦЮ ГРАМОТУ МОЖУТЬ НАБУТИ ТІЛЬКИ ЧЛЕНИ
УНСОЮЗУ В ВІЦІ 16 ДО 55 РОКІВ

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА
„САМОПОМІЧ“,
Ньюарк, Н. Дж.

НАДЗВИЧАЙНЕ
ПОВІДОМЛЕННЯ
Рада Директорів Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч“ у Ньюарку, Н. Дж. повідомляє всіх Членів Кооперативи та все Громадянство Ньюарку й околиць, що невдовзі сповниться 25 літ від заснування цієї української фінансової установи.
У зв'язку з цим Ювілеєм, Рада Директорів вирішила, що власники звичайних оцходневих конт отримають одноразово, за третій квартал 1984 року, „ЮВІЛЕЙНУ ДИВІДЕНДУ“:
річна стопа опроцентування буде піднесена для цієї особливий нагоди зі звичайних у нашій Кооперативі
7 1/2% до 10%.
Ця постанова Ради Директорів нашої Кредитивки — це один із численних доказів, що Члени отримують у нас найкориснішу фінансову службу.
За РАДУ ДИРЕКТОРІВ:
ОРЕСТ ЦЯПКА голова
ІГОР ЛЯШОК скарбник
Червень 1984
SELF RELIANCE (NEWARK, N.J.)
FEDERAL CREDIT UNION
734 Sandford Avenue • Newark, N.J. 07106
Tel.: (201) 373-7839

Отець проф. В. Микитюк...

(Закінчення зі стор. 2)

цементу, а пошепки запитав Деда, що то за прямокутна рама посередній тавору? Дедь відповів: „Це так виглядає шибениця, на якій вішають в'язнів“. На тому наша розмова закінчилась. Кожний в'язень знав, що його життя одного дня може закінчитись як не на шибениці, то пострілом з кріса. Для німців ми не були людьми. Як велася акція „один до сто“, себто за одного воюка німця забито на фронті, мало бути вбитих сто чужинців; в той час багато в'язнів помирало.

Для в'язнів важливим було не попасти на ревір, себто першу поміч. Тут копали в'язнів отруйними застриками. Багато з наших в'язнів помирало від тих уколів. На інших внутрішніх командах праці треба було тягати вал, що втикав шутер в подвір'я, щоб оно було гладке. Котити вал цілий день і кожний день — це смертельна робота. Дедь хотів жити і борюся зі собою. Тяжкою працею було також воєнне землі тачками з одного місця в друге, щоб площа була рівна. В дощовий день — це була пригнобленість чар робота. Дуже рідко, але викликали Деда на зовнішні команди праці, як, наприклад: „команда шляку“.

Шляк-решітки, після очищення залізної руди, виливали на велику площу, де ця „лява“ тужавіла. Відтак загнали в'язнів, щоб ту масу розбавити на куски, доставити до млина, де перемелювалося на шутер, який вживали на покриття доріг, подвір та подібно. Відпадки шляку — дуже гострі. Тіло, покладене шляком, залишає знаки на все життя в людини. Ферментация шляку пошкоджувала легені — і від цього багато в'язнів помирало. Одного дня нас обох поліція поклікала на переслухання. Це виглядало досить дивно і підозріло. Перед тим нас ніколи на слідство разом не кликали.

Але, після майже трьох місяців терпіння, це фактично був останній день ув'язнення Деда. Його звільнили — худого, постарілого і похилого. „Бувай здоров Михайле!“ — це були його останні слова. Великі і теплі сльози покотилися у нього і в мене з очей, і це було наше останнє побачення. Так закінчилась ув'язнення о. проф. Володимира Микитюка у концитаборі ч. 21 в Галендорфі. (Детальна справа Деда описана в моїй книжці „Німецькі концетраційні лагери“).

Як мені відомо, о. Микитюк дістав наказ від адміністрації концитабору ч. 23-до 48 годин вижити в Україну, що він і зробив. Після повної окупації західних українських земель советською владою НКВД його арештувало і на очал люлей розстріляло в його рідному Станіславові. „За що стріляють...“ — це були його останні слова! Вірив він у Божу справедливість.

Інформації в цій справі чи відомості про останні години у Ватенштедті о. Микитюка прошу вислати на адресу: Михайло Ільків 424-A Chatham Court, Lakewood, N. J. 08701.

HELP WANTED

Одинокий, старшого віку, при добрім здоров'ї та матеріальному забезпеченні, хотів би мати ПОМІЧНИКА-ГОСПОДИНЮ жінку середнього віку. Умови за згодою.
Тел.: (212) 499-1534. Роман після 9-ої год. веч.

РІЗНЕ

UKRAINIAN TYPEWRITERS
ALSO OTHER LANGUAGES
COMPLETE LINE
of office machines, equipment as addressers duplicators, check-writers, sales etc.
JACOB SACHS
251 W. 98th St.
New York, N. Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
8 - 11 A.M. 7 days and nights.

ВІЮ, ВІЮ ВІНЕЦЬ...
Найкращі дитячі пісні до співу із бабами, стерео або моно касетками. \$7.50, вилітка \$1.70. Чек або „мої ордер“ до:
ANASTASIA STARUCH
6702 Tahalla Dr.
Alexandria, Va. 22306

ПОРАДА ТИМ, ХТО ХОЧЕ
ДОВГО ЖИТИ
Копи Ви маєте 40-45 років і хотіли б жити довго, довго, аж до 80 років, 95 або і 130 років, а може і більше, для цього треба вивчити і виконувати ті поради, які подав в своїй книжці
„СЕКРЕТ ДОВГОГО
ЗДОРОВ'Я І ДОВГО-
ЛІТНОГО ЖИТТЯ“
проф. Володар Добролюбо.
Шпіль замовлення на адресу:
145 Prospect Park West
Brooklyn, N. Y. 11215
Ціна 10.00 дол.

FUNERAL DIRECTORS

SENKO
FUNERAL HOME
213 Bedford Ave. Brooklyn, N.Y.
(212) 388-4416 or (516) 481-7460

HEMPSTEAD
FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd., Hempstead, L.I.
24 HOURS A DAY

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED

Обслуґа ШІРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоро-
нами на централь в Бавнд
Бруклу і перенесення, Тлі-
них Останків з різних країн
city.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в БРОНКС, БРООКЛІН,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

ПРИЙМЕМО НА ПРАЦЮ

IBM System 34,
System 36 operator.

Досвід побажаний. Прийнятий на цю працю
перейде вишкіл.

Зголошення:

Український Народний Союз
(201) 451-2200

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ДАЛЬШЕ ПОЛІПШЕННЯ СВОЄЇ 90-РІЧНОЇ СЛУЖБИ СВОЇЙ ГРОМАДІ В ДІЛЯНЦІ ЖИТТЯВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧЕРЕЗ ЗНИЖЕННЯ ЧЛЕНСЬКИХ ВКЛАДОК У КЛАСІ ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ Й НОВІЙ КЛАСІ АКЦИДЕНТОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ЩОБИ ДАТИ НАГОДУ ВСІМ СВОЇМ ЧЛЕНАМ, ЯК І НЕ ЧЛЕНАМ НАБУТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ВИСОКІ СУМИ ЗА НИЗЬКУ ЦІНУ І ТИМ САМИМ ЗАБЕЗПЕЧИТИ КРАЩУ ДОЛЮ СВОЇМ РІДНИМ, ТО
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

впровадив надзвичайно низькі ціни на

Термінове Забезпечення

ЯКЕ ПОВИННІ НАБУТИ ВСІ УКРАЇНЦІ АМЕРИКИ Й КАНАДИ У ВІЦІ ВІД 16 ДО 55 РОКУ ЖИТТЯ.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ дає змогу забезпечитися в УНСОЮЗІ на НЕОБМЕЖЕНУ суму.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ є незвичайно дешева. 20-річна людина може набути 50,000 доларів забезпечення з річною вкладкою за суму 108.50 дол.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ забезпечує на 5 та 10 років, а перед закінченням того речення дозволяє на зміну терміновій грамоті на постійну, чи довше реченцеву, згідно з бажанням забезпеченого.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ запевняє її власникам усі членські права, включно із правом на грошову допомогу.

ТЕРМІНОВУ ГРАМОТУ УНСОЮЗУ можуть набути одиначові члени, як і не-члени УНСОЮЗУ, вона, зокрема є необхідною для придбання ДОСТАТНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ незалежним родинам з підростаючими дітьми, які потребують високого, а водночас дешевого забезпечення на час, доки діти підроснуть й здобудуть освіту.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ дає особам і родинам незрівнянну нагоду ДОПОВНИТИ СВОЄ ЖИТТЯВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ до висоти, яка дійсно дає економічну безпеку на випадок передчасної смерті, ОСОБЛИВО ВДОВАМ І СИРОТАМ, ЯКІ ВТРАТИЛИ МУЖА І БАТЬКА.

ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ! Скористайте з цієї виімкової нагоди, щоб ДОПОВНИТИ своє дотеперішнє забезпечення найбільшій потребі Ваших найближчих.

НЕ-ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ! Станьте членами найстаршої й найбільшої й найбільшої української установи у вільному світі, забезпечивши себе й своїх рідних перед завжди можливим ризиком передчасної смерті дуже дешевою граматою ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ЧЛЕНИ Й НЕ-ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ! Не відкладайте забезпечення свого й своїх рідних на НЕПЕВНЕ ЗАВТРА. Не відволікайтесь малим забезпеченням. Важливим є не те чи ви є забезпечені, але чи ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДОСТАТНЬО? За пару доларів місячної вкладки, можете придбати високу суму забезпечення, від якої може залежати ДОЛЯ ВАШИХ НАЙДОРОЖЧИХ.

ГРОМАДЯНИ! Негайно зверніться до місцевого секретаря чи організатора УНСОЮЗУ, або пишть прямо до Головної Канцелярії УНСОЮЗУ в Джерзі Сіті за інформаціями про Союзове забезпечення. Пам'ятайте про народну приказку: БЕРЕЖЕНОГО ГОСПОДЬ БЕРЕЖЕ!

Ukrainian National Association
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

KOBASNIUK TRAVEL INC.

157 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

(212) 254-8779

Vera Kobasniuk-Shumeyko, President

Established 1920

НАСТУПНІ ГРУПОВІ ВІЇЗДИ МАЮТЬ ЩЕ ОБМЕЖЕНЕ ЧИСЛО МІСЦЬ ДЛЯ ВАШОЇ УЧАСТІ!

ESPANA BRAVA — \$897.00

September 3-17, 1984

Barcelona ■ Madrid ■ Costa del Sol ■ Montserrat Monastery ■ Toledo ■ Granada

Included: 1st Class Hotels, Daily Breakfasts, 3 Lunches, Transfers, City Tours, Service Charges, Taxes.

via IBERIA AIRLINES

Escort: MARTA SALKY JACUSZKO

HAPPY HAWAII

Nov. 27 — Dec. 4, 1984 — 1 Island Holiday
Honolulu, Oahu — \$696.00
Nov. 27 — Dec. 7, 1984 — 2 Island Holiday
Oahu and Maui — \$967.00

Featuring: the superior beachfront HOLIDAY INN in Honolulu, Kaanapali Beach Hotel in Maui, Honolulu and Maui sightseeing, transfers, portage, Inter island airfare for two Island Tour, taxes.

via UNITED AIRLINES

Escort: ANDREW LASTOWECKY